

ПРЕГЛЕДНИ ЧЛАНАК

УДК 004.738.5:05:001.818 EBSCO

ИЗВОРИ ИНФОРМАЦИЈА У ДОСТУПНИМ EBSCO БАЗАМА ПОДАТАКА ЗА ИСТРАЖИВАЊА У ВИСОКОМ ШКОЛСТВУ У СРБИЈИ

Сем Брукс
EBSCO Publishing

Сажетак

Универзитети у Србији имају on-line приступ великом броју квалитетних информација путем база података пуног текста. Дате су специфичне појединости за две најобухватније светске научно-истраживачке базе података пуног текста – EBSCO Academic Search Premier и EBSCO Business Source Premier. Рад испитује које базе података заузимају прва места у свакој од дисциплина и обухвата питања као што су доступност најцитиранијих часописа, формати текстова, статус рецензирања, периоди одлагања коришћења, ретроспективне датотеке и друге карактеристике од важности. Додатним информацијама описују се разлози за додатно повећавање доступности информација у Србији и вредност коју ови извори информација доносе истраживачима на универзитетима.

Кључне речи: базе пуног текста, онлајн приступ, научни часописи, ASP, BSP, EBSCO, истраживања, високо школство

Велико повећање доступности и дисеминације информација из часописа и других извора настало је током последње три године. Многи чиниоци су допринели овом порасту широм света и они обухватају како појаву напредних база података тако и, као једну од последица њихове доступности, повећање обима изведених истраживања [1, стр. 3]. Пуни текстови са научним информацијама доступни у тим базама података представљају кључни елемент за такав експоненцијални раст у доступној грађи у Србији и другим земљама у свету. Ове базе података обезбеђују приступ, дословце, хиљадама - у свету цењених - часописа и других научноистраживачких извора. С обзиром на велика унапређења која су последњих година добијена са овим базама података, поглед изблиза на њих обезбедиће користан увид било којем истраживачу у трагању за научним информацијама на било коју тему. Иако ће се излагање које следи односити углавном на обогаћивања у садржају, не треба заборавити на друге побољшане

REVIEW PAPER

UDC 004.738.5:05:001.818 EBSCO

ACADEMIC RESEARCH IN SERBIA AND AVAILABLE DATABASE RESOURCES

Sam Brooks¹
EBSCO Publishing

Abstract

Universities in Serbia have access to large amounts of quality information through online full text databases. Specific details regarding the world's two most comprehensive full text research databases, Academic Search Premier and Business Source Premier are provided. The paper examines which databases are strongest in each discipline, and covers issues such as the availability of journals most-cited, full text formats, peer-review status, embargo periods, backfiles, and other important facets. Additional information depicts reasons for tremendous increase in the availability of information in the Serbia, and the value that these resources bring to researchers in universities.

Key words: full text bases, online access, scientific journals, ASP, BSP, EBSC, research, universities

A tremendous surge in the availability and dissemination of journal and other reference information has occurred over the last 3 years. Many factors have contributed to this widespread growth, including the advent of super-databases, and the increase in the amount of research conducted as a result of their availability [1, p. 3]. The full text scholarly information available in these databases represents the key element for the exponential growth in available materials in Serbia and other countries around the world. These databases provide access to literally thousands of the world's most highly regarded journals and other critical research sources. With the tremendous enhancements made to these databases in recent years, a close look at these scholarly databases provides valuable insight for any researcher seeking information on any scholarly topic. Though the following focuses mainly on content enhancements, the power of important and improved components such as software functionality, usability, speed, and accessibility should not be overlooked. The Internet

компоненте као што су функционалност софтвера, искористљивост, брзина, и доступност. Интернет обезбеђује средства за пренос огромне количине података, али су права природа и извор информација о којима је реч оно што описује њихову вредност и ваљаност као научноистраживачких алата. Базе података које су овде детаљно описане нуде приступ не само огромној количини квалитетних информација, већ исто тако оне представљају важно - све неопходније - средство за научна истраживања у свим деловима света и релевантно за готово сваку предметну област.

Значајан проценат унапређења које су остварили истраживачи у Србији и на целој земаљској кугли може се приписати изненађујуће великом броју и квалитету часописа из природно-техничких (STM - основних и примењених наука, технике и медицине) и наука (хуманиора, друштвене науке, бизнис, итд.). Само неколико година уназад, мали број часописа из физике био је доступан са пуним текстовима путем свеобухватних база података. Данас, међутим, постоји скоро 100 часописа из физике доступних у формату PDF у EBSCO-овој бази података Academic Search Premier (ASP), а овај број и даље расте. Физика је тек само један пример из многих предметних подобласти унутар области која је под великим утицајем новог садржаја данас доступног истраживачима путем ASP. Док је претходних година била база првенствено за часописе из хуманистичких наука, ASP је сада проширена значајним бројем најцењенијих часописа из природних и техничких наука.

Обухват у ASP је нарочито јак у биолошким наукама, хемији и хемикалијама, комуникацији и медијима, рачунарским наукама, образовању, инжењерству, изучавању животне средине, историји, језицима и лингвистици, медицинским наукама, филозофији, физици, политици и политичким наукама, психологији и психијатрији, религији и теологији, као и социологији и социјалном раду. Поседујући одлику највеће светске колекције текстова научних часописа из обе поменуте категорије наука, ASP је највише коришћени истраживачки алат на стотинама универзитета у више десетина земаља. Како база података наставља да увећава садржај, она иде правцем развоја најшире коришћеног мултидисциплинарног научног референсног извора.

У овом тренутку, свака универзитетска и факултетска библиотека у Србији, Чешкој Републици, Словачкој, Словенији, Пољској, Русији и другим државама у Централној и Источној Европи, приступа бази ASP и статистика њеног

provides the means to transfer huge amounts of data, but it is the very nature and source of that information which depicts its value and validity as an academic research tool. The databases described in detail herein offer access to not only a huge amount of quality information, but also represent an important, and increasingly necessary means for academic research in all parts of the world, and relevant to virtually every subject area.

A substantial percentage of the progress that has been realized by researchers in Serbia and all around the globe may be attributed to a surprisingly large quantity and quality of full text journals in both the hard sciences (STM) and soft sciences (humanities, social sciences, business, etc.). Just a few years ago, there were very few full text physics journals available via these aggregated databases. Today, however, there are nearly 100 physics journals available in PDF in EBSCO's Academic Search Premier (ASP), and this number is growing. Physics is only an example of the many subject areas within the realm of hard sciences that has experienced a great influx of new content made available to researchers via ASP. What was primarily a soft sciences database in previous years, ASP is now a combination of some of the world's finest journals in both the soft and hard sciences.

Coverage in ASP is particularly strong in the biological sciences, chemistry & chemicals, communications & media, computer science, education, engineering, environmental studies, history, language & linguistics, medical sciences, philosophy, physics, politics & political science, psychology & psychiatry, religion & theology, and sociology & social work. Holding the distinction as the world's largest collection of academic full text journals in both the hard and soft sciences categories, ASP is the most-used research tool in hundreds of universities across dozens of countries. As the database continues to grow in content, it continues to gain momentum as the most widely used multi-disciplinary academic reference resource.

Currently, every university library in Serbia, Czech Republic, Slovakia, Slovenia, Poland, Russia and many other nations in Central & Eastern Europe are accessing ASP, and the usage statistics in many of these countries are amazing. All universities in

коришћења је у многим од ових земаља задивљујућа. Сви универзитети у Србији су ауторизовани корисници ове базе података којој се може приступати из универзитетских библиотека и са одговарајућих удаљених локација. У Сједињеним државама није ништа необично да неки универзитет потроши 2.000.000 \$ годишње ради своје претплате на часописе. Чак и са тако огромним колекцијама часописне грађе, ове библиотеке уобичајено налазе да је неопходно да се претплате и на ASP како би употпуниле своје колекције. За библиотеке у Централној и Источној Европи са мање флексибилним буџетима, од виталног је значаја потреба за таквом базом. Сврха база података пуног текста није у томе да замени постојеће претплате; она је у томе да допуни библиотечке фондове по разумној цени. Како је недавно описано у публикацији John Hopkins University Press, *portal: Libraries and the Academy*, Paula Watson, корисник ASP-а и директор Службе за електронске информације Универзитета Илиноис - Шампењ-Урбана, каже: Отказивање претплате часописа није питање за нас. Не базирамо се на томе да се свеобухватним базама замењује претплаћивање на штампане или електронске часописе [2, стр. 50]. Наглашавајући даље циљ да базе података пуног текста не замењују појединачно претплаћивање на часописе, један чланак у *Against the Grain* из новембра 2002. тачно је устврдио да ове базе података нису "замена за претплате на часописе" [3, стр. 30].

Увећавањем у бази података, углавном, садржаја из STM наука, ASP има сада вредност штампаног еквивалента већу од 1.000.000 \$ годишње. Другим речима, ако библиотека жели да се претплати на сваки часопис који постоји у пуном тексту у ASP, трошкови те библиотеке биће преко 1.000.000 \$ годишње. Иако њена доступност преко World Wide Web-а омогућава да база података обезбеди најновије информације, EBSCO је знатно увећао базу података ASP ретроспективно. Сада, база података нуди и текућу и ретроспективну колекцију информација која укључује пуне текстове из многих часописа који датирају све до 1960-тих, а у неким случајевима и до 1920-тих. Као што је то случај са EBSCO-вим базама података, обухват сваког часописа се увећава а индексирање је потпуно (од корице до корице, индексирају се сви чланци ако то заслужују). Интерфејс за претраживање EBSCO-вих база даје истраживачима могућност да претражују појединачне часописе по броју, као и да виде потпуну листу садржаја (чланке) за сваку свеску.

Serbia are fully authorized users of this database, which can be accessed from university libraries and from appropriate remote locations. In the United States, it is not uncommon for a university to spend in excess of \$2,000,000 per year on their journal subscriptions. Even with such vast collections of journal material, these libraries commonly find it necessary to subscribe to Academic Search to complement their collections. For libraries in Central & Eastern Europe with less flexible budgets, the need for such a database is vital. The purpose of full text databases is not to replace existing subscriptions; it is to bring many new sources into the library at a reasonable cost. As depicted recently in the Johns Hopkins University Press publication, *portal: Libraries and the Academy*, Paula Watson, an Academic Search customer and Director of Electronic Information Services at the University of Illinois – Champaign/Urbana, states, "Journal cancellation is not an issue for us. We do not rely on aggregated databases to replace print or e-journal subscriptions" [2, p. 50]. Further emphasizing the point that full text databases are not a replacement for individual journal subscriptions, a November 2002 article in *Against the Grain* offered unmistakably that these databases are, "no substitute for journal subscriptions" [3, p. 30].

Having to do, in large part, to the huge expansion of hard sciences content within the database, ASP now has a print equivalent value of more than \$1,000,000 per year. In other words, if a library wanted to buy a subscription to every journal available in full text in ASP, the cost for that library would be over \$1,000,000 per year. Though its availability via the World Wide Web allows the database to provide the most current information, EBSCO has tremendously expanded the backfile data available in ASP. Now, the database offers both a current and retrospective collection of information, including full text coverage for many journals dating back into the 1960s, and in some cases as far back as the 1920s. As is always the case in EBSCO's databases, coverage for each journal is cumulative, and indexing is complete (all appropriate articles are indexed from cover-to-cover). EBSCO's search interface provides researchers with the ability to search individual journals by issue, and view a complete list of the content (articles) for each journal issue.

Универзитети у Централној и Источној Европи имају преко ASP често приступ низу часописа какав никада пре нису имали. Ипак, оно што је веома важно, такав приступ, из више разлога, не представља алтернативу за постојеће претплате на часописе. Нпр., најцитиранији часописи, као што су *Nature*, *Science*, *Journal of Chemical Physics*, итд., често су доступни са временском задршком - ембарго периодом. То значи да издавач намеће одлагање најновијих текстова док не прође наведени временски период (уобичајено три месеца и 12 месеци, зависно од часописа). То се чини како би се постојећи претплатници спречили да откажу претплате, али у исто време и да омогуће онима који нису претплатници да имају приступ овим часописима преко база података као и текућим индексима и сажетима. У општем случају, они који нису претплатници налазе да је ово корисно будући да они могу да приступе десетинама хиљада часописа (у формату PDF) из ових најважнијих часописа који у многим случајевима обухватају дубљу архиву из одређеног часописа. Нпр., док због периода одлагања коришћења из часописа *Journal of Applied Physics* нису доступни текући чланци у пуном тексту, база података садржи више од 13.000 чланака у формату PDF (уз стално увећавање) из овог високо реномираног часописа. Шта више, применом технологије повезивања коју обезбеђује централни рачунар EBSCOhost, корисници се преко те цитатне информације могу повезати са одређеним текстом у њиховим колекцијама електронских часописа. (Информација о овој теми, а која се односи на EBSCO-ву праксу, и др., може се наћи у чланку објављеном у 2002. г. у часопису *Serials Review* [4].)

Периоди одлагања коришћења које намећу издавачи, уобичајено се налазе у базама података. Пракса продужавања одлагања на обухват пуних текстова широко је прихваћена као средство за добијање приступа информацијама које не би могле бити доступне на други начин (ако то није због периода одлагања коришћења). Међутим, немају сви часописи овакве периоде. У ствари, у ASP постоји више од 1.700 часописа пуног текста који уопште немају одлагање коришћења. Издавачима, који не намећу периоде одлагања, потребне су библиотеке ради одржавања претплате на њихове часописе. Ако библиотеке користе базе података поништавају претплате на часописе (било да су наслови расположиви са ембаргом или без њега), издавачи ће без икакве сумње уклонити њихов садржај из база података. Ово се већ догодило

Often, universities in Central & Eastern Europe have access to a variety of journals through ASP that were never before available to them. However, and very importantly, for several reasons, this access does not represent an alternative to existing journal subscriptions. For example, the most cited journals, such as *Nature*, *Science*, *Journal of Chemical Physics*, etc. frequently come with embargo periods. This means that the publisher imposes a delay on the most current full text until a specified period of time has elapsed (typically somewhere between three months and twelve months, depending on the journal). This is done to prevent existing subscribers from canceling subscriptions, but at the same time to allow non-subscribers to have some access to these journals through the database, including current indexing and abstracts. Generally, non-subscribers find this useful because they can gain access to tens of thousands of articles (in PDF) from these critical journals, including in many cases a deep archive from the particular journal. For example, while no current full text articles are available from *Journal of Applied Physics* due to the embargo period, the database does contain PDFs for more than 13,000 articles (and growing) from this highly prestigious STM journal. Further still, through the use of linking technology provided with EBSCOhost, customers may link from the current citation information, to the full text in their e-journal collections. (Information on this topic, with regard to EBSCO's practices, etc. can be found in a *Serials Review* article published in 2002 [4].)

Publisher-imposed embargo periods are commonly found in databases. The practice of levying these delays in full text coverage is widely accepted as a means for gaining access to information that would otherwise not be made available (if not for the embargo period). However, not all journals have embargo periods. In fact, there are more than 1,700 full text journals in ASP with no embargo at all. Publishers that do not impose embargo periods are relying on libraries to maintain their subscriptions to these journals. If libraries use the databases to cancel journal subscriptions (whether titles are available with or without embargoes) the publishers will undoubtedly remove their content from the databases. This has already happened with some smaller full text databases produced by companies who did not alert all of their customers to the dangers of misusing their full text

код неких мањих база података неких компанија које нису упозориле све своје купце на опасности од "лоше" употребе производа пуног текста. EBSCO је неуморно радио на томе да избегне што више овакву збрку информишући о овим питањима своје кориснике. На EBSCO-овој Web презентацији указује се да "ова потенцијална конфузија може да се избегне ако библиотекарима успеју да одлуке за набавку штампаних и електронских часописа буду независне од тога да ли је пуни текст неког часописа на располагању у свеобухватним базама пуног текста. Такав поступак треба да резултира стабилношћу цене и садржаја ових база података, чиме се осигурава да крајњи корисници настављају да користе предности приступа оваквим великим колекцијама вредних података" [5].

Често ће, приликом оцењивања база података, високошколски библиотекар радије разматрати укупан број наслова у датој бази података, уместо укупног броја квалитетних, одговарајућих часописа. EBSCO нуди највеће високошколске колекције пуног текста, али оно што је значајније, базе података ове куће садрже више рецензираних часописа од било које друге базе података конкурентских фирми. Будући да је EBSCO највећа светска агенција за претплату и да има удела у језгру пословања свих академских издавача (претплата часописа), издавачи имају природан разлог за рад са EBSCO-м. Учешће у базама података представља друго-разредни ток прихода за издаваче. Стога, најистакнутији издавачи су у том погледу веома пажљиви, неће изложити себе могућој опасности везаној за извођење посла са продавцима који не деле финансијско улагање у издавачев централни посао. Зато што је EBSCO једини агент за претплату који је и продавац текстуалних база података, EBSCO је, *de facto*, под утицајем ексклузивних права за хиљаде академских часописа. Другим речима, због природних тржишних услова, научни издавачи су беспомоћно одлучили да они желе публицитет EBSCO-овим базама пуног текста, одлучујући да не раде са агентима који не раде са претплатама. Стога су часописи водећих академских издавача доступни једино преко EBSCO-а и то је тренд који ће се вероватно наставити.

Како је раније напоменуто, један од начина да се одреди квалитет референсних колекција јесте преко броја научних, рецензираних часописа у некој датој бази података. Часописи који се дефинишу као "рецензирани" јесу публикације за чије прегледање је задужена група експерата са улогом да подробно испитују

products. EBSCO has worked tirelessly to avoid much of this turmoil by informing its customers of these issues. EBSCO's Web site offers that, "this potential turmoil can likely be avoided if librarians make print and e-journal purchasing decisions independent of whether the full text of a journal is available in an aggregated full text database. Proceeding in this way should result in price and content stability within aggregated databases, ensuring that end users continue to enjoy the benefits of access to these large collections of valuable data" [5].

Often, when evaluating databases, academic librarians may look to the total number of titles in a given database, rather than the total number of quality, appropriate journals in a database. EBSCO offers the largest full text academic collections, but more importantly, its databases contain more peer-reviewed journals than any other database offered from competing firms. Because EBSCO is the world's largest subscription agency and shares the core business of all academic publishers (journal subscriptions), publishers have a natural reason to work with EBSCO. Participation in databases represents a secondary revenue stream for publishers. Therefore, most reputable publishers are very careful in this regard, and will not expose themselves to the possible danger associated with conducting business with vendors that do not share a financial stake in the publisher's core business. Because EBSCO is the only subscription agent who is also a full text database vendor, EBSCO experiences *de facto* exclusives for thousands of academic journals. In other words, due to natural market conditions, academic publishers have overwhelmingly decided that they want the exposure of EBSCO's full text databases, deciding not to work with non-subscription agents. Therefore, journals from most leading academic publishers are available uniquely from EBSCO, a trend likely to continue.

One way to determine quality in reference collections, as mentioned previously, is in the number of scholarly, peer-reviewed journals in a given database. Journals defined as 'peer-reviewed' are publications which utilize a review board of experts whose role is to scrutinize the content of all manuscripts submitted, and decipher if the content is

садржај свих поднетих рукописа, као и да утврде да ли тај садржај одговара часопису у погледу тачности и вредности истраживања. У рецензираним часописима чланци се никада не објављују пре него што се подвргну таквом процесу. Ово јесте јединствен и често дужи ток рада, подоста различит од других периодичних публикација које не спроводе рецензирање. Као резултат ове додатне фазе преиспитивања, чланци објављени у часописима који се рецензирају оцењују се према доприносу истраживању. У свесци из јула 2001. г. часописа *Journal of Academic Librarianship*, чланак "Integration of Information Resources and Collection Development Strategy" пружа увид у вредност рецензираних часописа који се укључују у базе података пуног текста. "Квантитет оцењиваних или рецензираних садржаја је прости показатељ нивоа научног материјала садржаног у базама података. Иако се сав научни садржај не рецензира, то је извесно добро полазиште у одређивању ваљаности неког научног референсног извора" [6, стр. 16]. Ти часописи нису само високог квалитета, већ су у општем случају и скупљи приликом издавања, а отуда обично и скупии у набавци. ASP је једини начин за многе библиотеке да омогуће један број оваквих научних часописа у њиховим институцијама, како би употпунили њихову постојећу основу претплате на часописе и обезбедили што повољније истраживачко окружење за студенте.

Како показује листа наслова на основној страни <http://www.epnet.com/TitleLists/pdf/ap.pdf> презентације EBSCO-а, у марту 2003. г. ASP садржи пуне текстове из 2.926 рецензираних часописа. Не само да је ово велики број на располагању у свеобухватној бази података, већ се тај значај увећава када се дода чињеница да нема друге конкурентне базе података која има више од 1.000 рецензираних часописа.

Како се PDF наметнуо као преовлађујући и најповољнији формат за прегледање докумената у пуном тексту у високошколским библиотекама, EBSCO у својим базама података користи PDF као примарни формат за пуне текстове из научних часописа (укључујући обе категорије наука) и часописа из бизниса. Са овим публикацијама, EBSCO настоји да што чешће обезбеди изворни (претраживи) PDF. Овај формат је изабран као стандардни за ове публикације зато што је неопходан за ваљано приказивање научних формула, једначина, дијаграма, графикона, шема, клиничких слика, итд. EBSCO нуди много више часописа у формату PDF од других продаваца база података. Не само да PDF чува чланак

appropriate for the journal in terms of accuracy and research value. Articles are never published in peer-reviewed journals without having been through this exhaustive process. This is a unique and often lengthy course of action, much different than that of other (non-peer-reviewed) periodicals. As a result of this additional layer of scrutiny, articles appearing in peer-reviewed journals are noted for their contribution to research. In the July 2001 issue of the *Journal of Academic Librarianship*, the article "Integration of Information Resources and Collection Development Strategy" offers insight into the value of peer-reviewed journals included in full text databases. "The quantity of peer-reviewed, or refereed, content is a simple indication of the level of scholarly materials contained in databases. Although not all scholarly content is peer-reviewed, it is certainly a good starting point when determining the validity of an academic reference resource" [6, p. 16]. These journals are not only of high quality, but also generally expensive to publish, therefore usually expensive to purchase as well. ASP is the only way for many libraries to be able to afford to bring a number of these scholarly journals into their institutions, to complement their existing journal subscription base, and provide the most advantageous research environment for students.

As indicated on its title list on EBSCO's home page (<http://www.epnet.com/TitleLists/pdf/ap.pdf>), ASP contains 2,926 full text peer-reviewed journals as of March 2003. Not only is this a large number available in an aggregated database, but it also gains further significance when coupled with the fact that no other competing database has as many as 1,000 full text peer-reviewed journals.

Because PDF has emerged as the overwhelming format preference for viewing full text documents in academic libraries, EBSCO is using PDF as the primary full text format for academic journals (including STM and soft sciences) and business journals in its databases. With these publications, EBSCO tries as often as possible to provide a native (searchable) PDF. PDF has been selected as the standard for these publications because this format is needed to properly display scientific formulas, equations, diagrams, charts, graphs, clinical images, etc. EBSCO is offering many more journals in PDF and more native PDFs than other database vendors. Not only does PDF maintain an article as it originally

онаквим какав је оригинално објављен, већ многи "више воле датотеке PDF због квалитета њихових слика када их штампају, као и ради одржавања распореда у штампаној верзији" [7, стр. 34]. Даље, за приступање документима у PDF потребно је користити апликацију која је слободно доступна. У обезбеђивању овог типа формата пуног текста, EBSCO се повинује скупу смерница које је донела Међународна коалиција библиотечких конзорцијума - (International Coalition of Library Consortia - ICOLC), које указују да је коришћење "слободно доступних апликација plug-ins пракса која је чешћа" [8].

Због чињенице да EBSCO непорециво обезбеђује базе података од међународног значаја, још једна вредна квалификација која се приписује бази ASP јесте могућност да се у њој реферишу у пуном тексту (најчешће у формату PDF) и часописи који се објављују изван Сједињених држава. Већина база података пуног текста нуди веома ограничен број публикација које нису из САД. ASP у овом тренутку нуди пуне текстове из 1.800 часописа објављених изван ове земље од којих у највећем броју (око 1.350) долази из три државе: Велике Британије, Холандије и Немачке. Постоји више часописа из источних земаља који укључују и више од десет из Чешке Републике, Словеније, Естоније и Пољске. Ово је важно јер друге базе података овог типа не садрже часописе из овог региона. EBSCO планира ширење своје базе и на друге земље широм света.

База података Business Source Premier (BSP) је највећа база стручне литературе из бизниса на свету, са пуним текстовима из више од 3.000 периодичних публикација у марту 2003. Ова база нуди велики број текстова часописа изван Сједињених држава: из више од 900 часописа објављених у другим земљама који, пак, великом већином, преко 750, долази из држава као што су Велика Британија, Холандија и Немачка. Поред ових, пуни текстови пословних часописа долазе из Чешке Републике, Швајцарске, Белгије, Француске, Норвешке и Словеније и других земаља. Економски извештаји по земљама који су укључени у базу добјају се од EIU: Economist Intelligence Unit, Country Watch Incorporated и ICON Group International. BSP садржи извештаје који се односе на Србију укључујући: *Serbia & Montenegro Country Review* издавача Country Watch Incorporated (U.S.), *Serbia & Montenegro Economic Studies* издавача ICON Group International, Inc. (U.S.) и *Country Profile: Yugoslavia* издавача EIU: Economist Intelligence Unit (UK). EBSCO планира да настави ширење свог

appeared, but many "prefer PDF files for printing because of their image quality and because they maintain the print version's layout" [7, p. 34]. Further to this, accessing PDF documents requires the use of a viewer that is freely available. In providing this type of full text format, EBSCO is in compliance with the guidelines set forth by the International Coalition of Library Consortia (ICOLC), which offer that utilizing, "freely available plug-ins is preferred practice" [8].

Due to the fact that EBSCO makes it a point to provide databases with international significance, another valuable quality that is attributed to ASP is its ability to provide full text journals (most often in PDF) for journals published outside of the United States. Most full text databases offer very limited coverage from non-U.S. publications. ASP currently contains approximately 1,800 full text journals published outside the United States, with the great majority (approximately 1,350) coming from three countries: United Kingdom, the Netherlands, and Germany. There are some journals available from countries further in the East, including more than a dozen from Czech Republic, Slovenia, Estonia and Poland. This is significant because other full text databases contain no scholarly journals from this region. EBSCO plans to continue to expand its base of international coverage in previously mentioned areas, and other countries all over the world.

Business Source Premier (BSP) is the largest full text business database in the world, with full text available for more than 3,000 periodicals as of March 2003. This database also offers an unprecedented number of full text journals from outside the United States. BSP contains well over 900 full text journals published outside the United States, with the great majority, over 750, coming from three countries: United Kingdom, the Netherlands, and Germany. In addition, full text business journals are provided from Czech Republic, Switzerland, Belgium, France, Norway, and Slovenia and other nations. Country economic reports included in the database are provided by EIU: Economist Intelligence Unit, CountryWatch Incorporated, and ICON Group International. BSP contains reports pertaining to Serbia including: *Serbia & Montenegro Country Review* published by CountryWatch Incorporated (U.S.), *Serbia & Montenegro Economic Studies* published by ICON Group International, Inc. (U.S.), and *Country Profile: Yugoslavia* published by EIU: Economist Intelligence Unit (UK). EBSCO plans to continue

обухвата у овим областима, истовремено трагајући ради лиценцирања за квалитетним пословним публикацијама издатим у другим земљама које до сада нису биле доступне преко колекција пуног текста.

Како се садржај увећава изванредном брзином, BSP има шири обухват од конкурентских база података у кључним областима као што су: рачуноводство, привреда, финансије, управљање, маркетинг, управљачки информациони системи и јавна администрација. У ствари, BSP омогућава на универзитетима јединствен начин електронског приступа многим водећим часописима из ових области укључујући и *Harvard Business Review*, који је у формату PDF у бази доступан у кумулативном обухвату који досеже до првог броја у 1922. *Harvard Business Review* је међу најцитиранијим и најцењенијим пословним часописима у свету. Неограничени приступ овом часопису на располагању је у свим универзитетима у Србији.

Како је поменуто, овај опсег квалитетних текућих информација јесте огромна предност коју имају ASP и BSP. Уз то, огроман труд је уложен (и улагаће се и даље) у повећавање броја архивских података за пуне текстове који су постали доступни преко ових база. Средином 2001. г. EBSCO је донео одлуку да покрене план за креирање ретроспективних датотека из академских часописа у својим производима са пуним текстовима. У том пројекту постоје две посебне иницијативе које су истраживаче опремиле ретроспективном датотеком за спровођење екстензивних истраживања. У спрези са текућим обухватом, ови нови ретроспективни подаци осигуравају корисницима погодност да стекну увид у предметну област од текућих референци до историјског погледа на одговарајућу истраживачку грађу у мноштву предметних области. Тај дубоки и широки обухват јесте велика корист за студенте и факултет и обезбеђује изузетне услове за исцрпно истраживање одређене теме.

Прва иницијатива за увећавање ретроспективних датотека коју је EBSCO покренуо добила је име Business Source Backfile Initiative (BSBI). Током истраживања за тај пројекат, EBSCO је користио студије рангирања часописа, извештаје који представљају најцитираније публикације, статистику периодичног коришћења и директну повратну спрегу из неколико светских најреномиранијих пословних школа (од библиотекара и професора) да би се направила листа од 300 врхунских научних часописа из области бизниса. Након тога, EBSCO је ступио у

to expand its coverage in these areas, while seeking to license quality business publications published in other countries that traditionally have not been available in aggregated full text collections.

As content additions continue to mount at an extraordinary rate, BSP provides deeper coverage than competing databases in key areas such as accounting, economics, finance, management, marketing, MIS, POM, and public administration. In fact, BSP is the only way that universities can gain institution-wide electronic access to many of the leading journals in these disciplines, including *Harvard Business Review*, which is available in PDF in the database with cumulative coverage dating back to its first issue in 1922. *Harvard Business Review* is among the most cited and most prestigious business journals in the world, and unlimited access to this journal is available to all universities in Serbia.

As mentioned, the amount of quality current information is a tremendous advantage associated with ASP and BSP. In addition, extensive work has been (and will continue to be) done to expand the full text archival data that is made available through these databases. In mid-2001, EBSCO made the decision to move forward with an unprecedented plan to create greatly expanded backfiles for academic journals in its full text products. There are two separate initiatives in the project, which have equipped researchers with a retrospective file with which to conduct extensive research. This new backfile data, coupled with ongoing coverage provides an opportunity for users to gain insight into subject matter ranging from current references to an historical look at appropriate research material in a myriad of subject areas. This deep and wide coverage is a great benefit to faculty and students, and provides a perfect atmosphere for thorough research of a particular topic.

The first backfile expansion initiative undertaken by EBSCO is called the Business Source Backfile Initiative (BSBI). In conducting research for this project, EBSCO used journal ranking studies, reports depicting the most-cited publications, periodical usage statistics, and direct feedback from some of the world's most prestigious business schools (librarians and professors) to create a list of the 300 top scholarly business journals published. Then, EBSCO partnered with several large universities in New England, New York and Pennsylvania (including Wharton and Cornell) to

партнерство са више великих универзитета у Новој Енглеској, Њујорку, и Пенсилванији (укључујући Вартон и Корнел) како би добио стара издања свих ових наслова из периода уназад до 1965. г. или до прве објављене свеске за "млађе" часописе. Циљ је био да се креирају ретроспективне датотеке са најдубљим индексирањем и сажецима како би биле на располагању и, на тај начин, да најбољи светски пословни часописи постану доступни преко EBSCO-вог свеобухватног индекса за област бизниса: Business Source Premier. Поред тога, будући да EBSCO користи PDF као главни формат за пуне текстове у својим базама, заједно са издавачима радио је на томе да се добије дозвола за обраду ретроспективних датотека у формату PDF за што је могуће више ових публикација. На крају, права за PDF добијена су за више од 200 од поменутих 300 часописа. Формат PDF је још једном изабран за овај пројекат будући да се одликује највећим предностима за електронско представљање научног садржаја као и да му огромна већина академских институција даје предност у коришћењу.

Од почетне фазе пројекта за ретроспективне датотеке, EBSCO је увећао број часописа које ће ретроспективно обухватити. Даље, велики број часописа који је укључен у пројекат у ствари превазилази границу 1965. г. Нпр., *Academy of Management Journal* постоји до 1958., *Accounting Review* до 1926., *Journal of Marketing* до 1936., итд. Њихови издавачи (и уредници) су одушевљени тиме што ће студенти и професори широм света моћи да приступају не само текућим издањима у PDF формату ових часописа већ, исто тако, и чланцима из целог периода издавања. Као у случају многих кључних часописа (нпр. *Harvard Business Review*), EBSCO може да обезбеди обухват сваког издања икада објављеног из ових изабраних часописа.

И други издавачи база података су покренули проширивања ретроспективним датотекама, али су често ови додати подаци били нуђени корисницима уз више цене. Одређена проширивања које су развијале друге компаније јесу иницијативе сличне EBSCO-овим, али на много мањој скали. Стога велика предност за ове ретроспективне датотеке које EBSCO креира, није само у количини и квалитету података већ у чињеници да су они у суштини бесплатни за све купце који се претплаћују на базе података. Наша одлука да обезбедимо бесплатне ретроспективне датотеке као део ових база везана је за чињеницу да ће ово велико једнорочно улагање повећати лојалност купаца и повећано

obtain the back issues for all of these titles back to 1965 or the first published issue (whichever is more recent). The goal was to create the deepest indexing and abstracts backfiles available for the world's best business journals to be made accessible in EBSCO's comprehensive business index: Business Source Premier. In addition, because EBSCO is using PDF as the main format for full text in its scholarly databases, EBSCO worked with publishers to gain permission to process PDF backfiles for as many of the publications as possible. In the end, PDF rights were granted for more than 200 of these top 300 business journals. Again, PDF was chosen for this project because it is the most advantageous format for electronically representing this scholarly content, and the format preferred by the overwhelming majority of academic institutions.

Since the initial phase of this backfile project, EBSCO has expanded the number of journals for which retrospective coverage is provided. Furthermore, a large number of journals included in the backfile project are actually expanding beyond 1965. For example, *Academy of Management Journal* is available back to 1958, *Accounting Review* to 1926, *Journal of Marketing* to 1936, etc. Publishers like these (and their editors) are excited by the fact that students and professors all over the world will be able to access not only the current PDF issues of their journals, but the full run of the journal as well. As is the case for many key journals (e.g. *Harvard Business Review*), EBSCO may provide coverage of every issue ever published for these selected journals.

Backfile expansions have been undertaken by other organizations, but often this additional data has been offered to their customers at a high cost. Particular backfile expansions developed by other companies are similar initiatives to EBSCO's, but on a much smaller scale. Thus, a huge advantage to the expanded backfiles that EBSCO creates is not only realized in amount and quality of the data, but in the fact that these are essentially free to all existing customers subscribing to these databases. Our decision to provide this free backfile as part of these databases revolves around the fact that this large one-time investment will generate in increased buyer loyalty and increased system usage. In the end, the result will be positive for EBSCO, our

коришћење система. На крају, резултат ће бити позитиван за EBSCO, наше купце и наше партнере, односно издаваче. Још даље, овим се наглашава EBSCO-ов циљ увећавања доступности информација и обезбеђивање најутицајнијих референсних извора у корист крајњег корисника. У вези са великим додавањима садржаја добили смо одговарајућу реакцију од корисника и подстакнути смо да обезбедимо добра средства за архивске податке.

Други главни пројекат архивирања добио је име Academic Search Backfile Initiative (ASBI). Овај пројекат је заснован на сасвим различитим критеријумима него што су они за BSBI. Док је *Business Source* пројектован да буде најобухватнији светски индекс из области бизниса, *Academic Search* се гради да одговори захтевима једне другачије потребе: замишљен је да делује као индекс језгра периодике једне високошколске библиотеке који виртуелно покрива сваки предмет изучавања. Стога је немогуће употребити многе од мера које су коришћене у истраживању BSPI ради одређивања које би часописе требало укључити. Уместо тога се EBSCO, у случају ASBI-а, ослања скоро у потпуности на кориснике како би се одредили часописи за укључивање у пројекат.

EBSCO-ов директор за истраживање потреба корисника (Customer Satisfaction), Бет Ховел објашњава: "Мислили смо да најбољи начин да се часописи изаберу јесте да пустимо наше кориснике да сами кажу које од њих највише користе. Зато смо проучавали коришћење пуних текстова чланака који су били старији од три године и идентификовали смо по том критеријуму часописе који су на врху у *Academic Search*." [9].

Као што је поменуто, текући обухват друштвених наука веома је интензиван у ASP. Нема разлике када се разматра ретроспективни обухват. Наслови у ASBI-у укључују: *Acta Sociologica*, *British Journal of Psychology*, *Central European History*, *International Journal of Psychology*, *Journal for the Scientific Study of Religion*, *Journal of Education*, *Political Science Quarterly*, *Journal of Genetic Psychology*, *Journal of International Affairs*, *Journal of Politics*, *Journal of Social Psychology*, *Social Forces*, itd.

ASP је израстао током последњих неколико година и сада садржи огромну колекцију из текућег обухвата природних и техничких (STM) наука". Слична побољшања показана су и у старим подацима који су сада на располагању у овој бази података. Неки примери наслова у ASBI из ових наука укључују: *Addiction* (раније

customers, and our publisher partners. Further still, this emphasizes EBSCO's goal of heightening the availability of information, and providing the most powerful, inclusive reference resources for the benefit of the end user. We have received a great response from customers regarding these huge content additions, and are excited to provide such a plentiful resource for archival data.

The second major archival project is called the Academic Search Backfile Initiative (ASBI). This project was based on totally different criteria than BSBI. Whereas *Business Source* is designed to be the world's most comprehensive business index, *Academic Search* is built to cater to a different need. *Academic Search* is meant to act as an academic library's core periodical index, covering virtually every subject of study. Therefore, it was impossible to employ many of the measurements used in the BSBI research to determine which journals would be included. Instead, for ASBI, EBSCO relied almost entirely on our customers in order to determine which journals would be included in the project.

EBSCO's Director of Customer Satisfaction, Beth Howell explains, "We figured that the best way to select the journals was to let our customers tell us which ones they would use most. Thus, we studied the usage of full text articles that were more than three years old and identified the top journals in *Academic Search* based on that criterion" [9].

As mentioned, soft sciences current coverage is very strong in ASP. This is no different with regard to the retrospective coverage. ASBI titles include: *Acta Sociologica*, *British Journal of Psychology*, *British Journal of Sociology*, *Central European History*, *International Journal of Psychology*, *Journal for the Scientific Study of Religion*, *Journal of Education*, *Political Science Quarterly*, *Journal of Genetic Psychology*, *Journal of International Affairs*, *Journal of Politics*, *Journal of Social Psychology*, *Social Forces*, etc.

ASP has grown over the last few years, and now contains a tremendous collection of current coverage of the hard sciences. Similar improvements are represented in the back data now available in the database. Some examples of hard sciences ASBI titles include: *Addiction* (formerly *British Journal of Addiction*), *Advances in Physics*,

British Journal of Addiction), *Advances in Physics*, *Annals of Internal Medicine*, *Annals of Science*, *Archives of Environmental Health*, *Astronomy & Astrophysics Review*, *BMJ: British Medical Journal*, *Contemporary Physics*, *International Journal of Environmental Studies: Sections A & B*, *Pediatrics*, itd. Као и обично, EBSCO настоји да прошири ову листу преко сталних додавања наслова из природних и техничких наука.

Пројекат проширивања ретроспективним датотекама приказан је шире у свесци од 15. маја 2001. г. часописа *Library Journal* у чланку под насловом "EBSCO интензивно увећава датотеке за часописе из бизниса" [10]. Преко 100 часописа ће бити на финалној листи за проширивање *Academic Search*, а сви ови часописи ће за све чланке садржати архиву индекса, сажетке и датотеке у PDF формату.

И BSBI (Business Source Backfile Initiative) и ASBI (Academic Search Backfile Initiative) су близу краја. Више од 95% свих старих издања у обе иницијативе је обрађено и у овом тренутку доступно. Током 2003. г. преостала издања ће бити пронађена и конвертована у електронски формат и испоручена преко наших база података.

Као што је овде описано, EBSCO се посвећује сталном побољшавању и развоју база података преко увећавања квалитета садржаја и софтвера. Компанија је водећи добављач научних база података широм света, првенствено због свог успеха у стварању референсних извора информација од међународног значаја. Шта више, EBSCO је једнодушно изабран за добављање база података као дела непревазиђеног пројекта Електронске информације директно за библиотеке (Electronic Information for Libraries Direct - eIFL Direct), иницијативе коју је предводио Институт за отворено друштво [11]. Садржај базе података и ниво услуга и обука које EBSCO обезбеђује у одређеном региону осликава чврсту посвећеност понуди најбољих извора за кориснике у Централној и Источној Европи и широм света. Компанија истрајава у сталном унапређивању и охрабрује на повратну реакцију и сугестије из сваке библиотеке која жели да понуди свој увид за побољшавање EBSCO-ових производа и услуга.

Annals of Internal Medicine, *Annals of Science*, *Archives of Environmental Health*, *Astronomy & Astrophysics Review*, *BMJ: British Medical Journal*, *Contemporary Physics*, *International Journal of Environmental Studies: Sections A & B*, *Pediatrics*, etc. As always, EBSCO seeks to expand up this list through current additions of hard sciences titles.

The backfile expansion project is further outlined in the May 15, 2001 issue of *Library Journal* in an article entitled, "EBSCO Greatly Expanding Business Journal Back Files" [10]. Well over 100 journals will be on the final backfile expansion list for *Academic Search*, and all of these journals will contain an archive of indexing, abstracts and PDF files for all articles.

Both BSBI (Business Source Backfile Initiative) and ASBI (Academic Search Backfile Initiative) are near completion. More than 95% of all back issues in both initiatives are processed and currently available. Throughout 2003, the small percentage of remaining issues will be located, converted to electronic format, and provided through our databases.

EBSCO is dedicated to the constant improvement and development of databases through quality content and software enhancements, as depicted herein. The company is the leading provider of scholarly databases worldwide, largely due to its success in creating internationally significant reference resources. Furthermore, EBSCO was unanimously chosen to provide databases as part of the unprecedented project, Electronic Information for Libraries Direct (eIFL Direct), an initiative spear-headed by the Open Society Institute [11]. The database content and level of service & training that EBSCO provides in the region depicts the firm's commitment to offering the best possible resources for customers in Central & Eastern Europe, and all over the world. The company strives to constantly improve, and encourages feedback and suggestions from any library willing to offer their insight for the betterment of EBSCO's products and services.

References:

- 1 Feret, Blazej; Kay, Michael; Balogh, Anna Maria; Szanto, Peter; Brooks, Sam. "eIFL - Electronic Information for Libraries - A Global Initiative of the Soros Foundations Network" 67th IFLA Council and General Conference August 16-25, 2001.

- 2 Dorst, Thomas J; Brooks, Sam. "Issues Facing Academic Library Consortia and Perceptions of Members of the Illinois Digital Academic Library." *portal: Libraries and the Academy* Volume 2 Issue 1 (January 2002): p. 43-57.
- 3 Bull, David; Jacobs, Ian. "e-Journals, Embargoes and Other Matters: Are the Publishers Villains or not?" *Against the Grain* (November 2002): p. 30.
- 4 McElroy, Emily. "An Interview with Sam Brooks." *Serials Review* Volume 28 Issue 2: p. 142-150.
- 5 "Full Text Databases, Print Journals and Electronic Journals; Distinctly Different Products." Available at: <http://www.epnet.com/academic/publishers.asp> (Last Accessed December 17, 2002.)
- 6 Brooks, Sam. "Integration of Information Resources and Collection Development Strategy." *Journal of Academic Librarianship* Volume 27 Issue 4 (July 2001): p.316.
- 7 Slagell, Jeff. "The Good, the Bad and the Ugly: Evaluating Electronic Journals." *Computers in Libraries* Volume 21 Issue 5 (May 2001): p. 34.
- 8 International Coalition of Library Consortia (ICOLC), "Guidelines for Technical Issues in Request for Proposal (RFP) Requirements and Contract negotiations." (January 1999). Available at: <http://www.library.yale.edu/consortia/techreq.html> (Last Accessed December 20, 2002).
- 9 Author interview with Beth Howell. March 16, 2002.
- 10 Rogers, Michael. "EBSCO Greatly Expanding Journal Back Files." *Library Journal* Volume 126, Issue 8 (May 15, 2001): p. 29.
- 11 Rogers, Michael. "EBSCO and OSI Creating Global Library Consortium." *Library Journal* Volume 124, Issue 18 (November 1, 1999): p. 27.

FOOTNOTES

- 1 Senior Vice President of Sales & Marketing, EBSCO Publishing, 10 Estes Street, Ipswich, Massachusetts 01938. Telephone 800-653-2726; Fax 978-356-6565; E-mail sbrooks@epnet.com.